

VRTEC.

Brodarske

Časopis s podobami za slovensko mladino.

Štev. 3.

V Ljubljani, 1. marca 1895.

Leto XXV.

D o m a .

*D*o domače zopet
V rojstni hiši bivam,
Pri domačih svojih
Praznike uživam.

Zdi se mi po svetu
Vsepovsod drugače,
A doma še vedno
Vse je po domače!

Po domače tika
Ura zastarela,
Po domače gruli
Grlica vesela.

Ljubo me ogreva
Naša peč široka,
Kakor me je grela
Svoje dni otroka.

V kotu je še vedno
Znani križ leseni,
In podobe znane
Krog in krog po steni.

Glej, domača miza
Kruha mi ponuja.
Oj, kakó je slajša,
Kakor miza — ptuja!

Z domačini teče
Gladka govorica,
Tiha, mirna sreča
Seva nam iz lica.

Da bi moglo vedno,
Vedno tako biti!
A — ko ura bije,
Moram spet oditi!

L. Črnej.

Jamnikov stric.

(Povest. — Spisal Kajtimar.)

III.

Ovo življenje se je pričelo s stričevim prihodom pri Jamnikovih. Jožek in Ančka sta bila kakor prerojena. Poprej so ju mati včasih morali buditi, češ, vstanita urno in učita se, da bosta kaj znala v šoli. Sedaj sta bila pa sama že na vse zgodaj na nogah. In dasi sta imela pri stricu, kakor sta se rada ponašala, veliko opraviti, vendar sta se za šolo več učila kakor poprej. Veste, zakaj? Zato ker sta vedela, da bode prišel konec šolskega leta stric poslušat k izkušnji. In te sramote nista hotela doživeti, da bi vpričo strica ne vedela kaj odgovoriti; zato sta se učila s podvojeno pridnostjo. »Rana ura — zlata ura«, to jima je bilo dobro znano, in zato ju je stric večkrat dobil že s knjigo v roki, kadar je šel na jutranji izprehod.

Pa še nekaj drugega je bilo, da sta se le zjutraj učila. Kar je bil namreč stric doma, zvečer ni bilo časa. V mraku in še pozno v večernem hladu je stric kaj rad posedal ali polegal na travi pod košatim orehom pred hišo. Seveda Jožku in Ančki ni dalo, da se ne bi pridružila stricu. Pa tudi drugih se je brž nabralo lepo število: oče Jamnik, sosed, sosedov Tone, ki je bil istih let kakor Jamnikov stric, sčasoma pa še več. Semkaj jih je vleklo prijazno stričeve vedenje in pa petje, petje.

»Kaj ne, Tone?« nagovoril je nekoč stric sosedovega, »kaj ne, Tone, kako smo včasih prepevali — sedaj se pa neče nobeden oglasiti.«

»Tisto je pa res«, potrdil je Tone in dobro se mu je zdelo, da ga Jamnikov »dohtar«, čeprav imeniten gospod, nagovarja. »E — včasih«, tu je Tone zakašljal, »včasih — saj veste — ne vem, kako bi vam rekel, da bi ne bilo premalo, prejšnje, stare čase sem vas klical Lojze, sedaj pa res ne vem, kako bi besedo zastavil — no, saj veste, gospod Alojzijus, zmeraj smo peli: po letu na vrtu, po zimi pa znotraj. Pa lepo smo znali; sedaj je pa petje kar prešlo.«

»No, Tone, le po stari navadi mi rekaj Lojze, kaj se boš spakoval«, popravil je stric Tonetovega »Alojzijusa«, ker je zapazil, kako se lomi nad okorno besedo. Potem pa se je obrnil k Jožku in Ančki: »Kaj v šoli nič ne pojete?«

»Pojemo, pojemo!« oglasila sta se oba.

»Zakaj bi pa še doma ne zapela? Katero pa znata?« jel ju je priganjati, naj kaj zapojeta. Toda predno ju je zares pripravil, da sta začela, trajalo je še doberšen čas. Najprej se nista mogla zjediniti, katero bi, potem pa, ko sta se odločila za »otok bleški«, sramovala sta se in silila drug drugega, naj prvi poskusi. No, nazadnje sta le zapela, Ančka »naprej«, Jožek bolj nizko, in pomagala sta tudi stric in Tone. Pa so jo dobro urezali! Mati Jamnikova so brž prišli iz veže, pri sosedih so se tudi povsod prikazovale glave pri oknih in vratih. Za drugo: »Tam, kjer beli so snežniki«, pa stricu že ni bilo

treba veliko prigovarjati. In še tretjo in četrto bi bili navrgli, da ni bila že večerja na mizi. Od sedaj so pa na Jamnikovem vrtu peli vsak večer in čedalje več je bilo pevcev in pevk. In ker vseh pesmi niso mogli speti pred večerjo, nadaljevali so še po večerji. Ančka je bila vsa v ognju, zato ker so jo vaška dekleta naučila skoro vsak večer kako novo. »Marijinih«, katerih v šoli niso peli, znala je v kratkem celo reč. — Vsem je bilo to večerno petje všeč, samo nekaj Jamnikovki ni bilo po godu. »Poprej jih ni ugnati, potem pa pri rožnem vencu vse pospi«, hudovali so se nekoč pred večerjo. »Petje je že lepa stvar, molitve pa zaradi njega vendorle ne smemo zanemarjati. No, pa saj se lahko popravi. — Precej so sprožili pri večerji to stvar in po večerji pridržali družino, da so zmolili rožni venec. »Sedaj smo pa brez skrbi«, dejal je po molitvi Jožek ter tekel pred hišo na hladno travno ležišče.

Kmalu se je razlegala v svetlo noč:

»Ker smo delo dokončali,
Da bi tudi sladko spali!
Bog nam svojo daj pomoč.
Lahko noč, lahko noč!«

»Saj pravim no, in še rečem, da sem tako pozabljen!« domislil se je konec pesmi stric. »Jožek, veš, pod »tvojim« gabrom sem bral neko knjigo popoldne, pa sem jo popustil v travi. Škoda bi je bilo, če bi jo rosa zmočila. Ti imaš urne noge, skoči mi po-njo.«

Jožek je bil brž pripravljen, saj na travnik, kjer je bil stric s knjigo, ni bil od dalje kakor k večjemu deset minut; tudi je bila noč svetla, ker je sijala luna. Kar nemudoma je torej stekel, pri Jamnikovih pa so peli dalje.

Ali ni bilo dolgo, pa jo je pribrisal nazaj — brez knjige. »Jej — v ulicah pa straši«, pripovedoval je ves zasopljen. Petje je potihnilo, vse je poslušalo Jožka. »Tam sredi ulic«, pravil je, »skrit je v grmovju strah ali hudoben človek. Če sem šel proti sredi, pa je šlo tisto čez pot; kadar sem pa jaz jel stopati nazaj, pomaknilo se je še ono v grmovje.«

»Predlanskim se je meni ravno tako godilo«, pritegnil mu je takoj sodov Tone. »Sam Bog vé, kaj je?«

»E — stokrat, če ne večkrat, sem že šel po noči skozi ulice, pa me še nikoli ni strašilo«, ugovarjal je Tonetu gospodar Jamnik. »Jožku in tebi se je samo zdelo.«

»Kar sem videl, sem videl«, trdil je trdrovratno Tone.

»Dvakrat sem poskusil iti«, razlagal je Jožek, »pa me ni pustilo naprej.«

»Ne straši gotovno, toda pojdimo in prepričajmo se, kaj prav za prav dela ta strah«, bil je nasvet Jamnikovega strica. Precej so šli Jamnik, stric, Tone in Jožek proti ulicam.

»Še zmeraj!« pokaže Jožek ter se boječ ustavi.

»Kakor predlanskim meni«, zavzame se Tone.

»To je pa res čudno! Še nikoli mi ni kaj takega zastavljal pota!« méri Jamnik.

Stric pa ne reče nobene. Stopi nekaj stopinj nazaj, nekaj naprej. Potem gre pogumno po potu do tistega mesta, kjer se je videl strah, a tam ga ni.

»Kje je strah?« zakličejo sedaj ostalim.

»Ali ga ne vidite?« začudi se Tone. »To se vidi, da je res strah, ker človeka tako moti«, pa razklada Jamniku.

»Meni je to zastavica, ki je ne znam rešiti«, zmahuje le-ta z ramami.

»Veš, odkod ta strah?« vpraša vrnivši se stric Jožka. Kajpak ni bilo odgovora. Zato nadaljuje stric:

»Poglejte jo smerekico tam nad potom! Njena senca, ki je od tukaj nekoliko podobna človeški postavi, pa straši. Če se hočete iznebiti strahú, posekati je treba smerekico.«

»Resnična je ta!« razumel je prvi Jamnik.

»Ne vem, ne vem —« pa je dyomil Tone.

»Le ‚strah‘ glej, pa se koj prepričaš!« Po teh besedah gre stric k smerekici ter jo potrese. In res »strah« se je tresel.

»Glej no, pa je res sama senca«, spoznala sta šele sedaj do dobra Tone in Jožek. »Pa je človek tako nespameten, da se sence boji! No, dobro, da sedaj vemo, pri čem smo.«

»Ker več ne straši«, prijel je stric Jožka za roko, »pojdiva torej brez skrbi po knjigo. Vidva pa pojdira domov povedat, da smo strah ukrotili. Le povejta, da se je tresel pred nami, kakor šiba na vodi.«

»Saj se je res«, pritrjeval je Tone.

Stric in Jožek sta knjigo srečno našla ter potem še nekaj časa poslušala petje, ki se je od daleč še lepše slišalo kakor od blizu. V ulicah se ni od tega dné nobeden več bal strahú, če mu je prav hodil čez pot, zakaj poznali so ga. O Jamnikovem stricu pa se je razneslo, da je strah tresel. Močen in hud človek, ne res, ki strah trese?

(Dalje prihodnjič.)

Povesti iz avstrijske zgodovine.

(Piše Al. Stroj.)

II.

F r i d e r i k II.

Qzmej Babenberžanov se spominja naša domača zgodovina posebno Friderika II., Bojevitega. Njemu je nemški cesar podelil Kranjsko po smrti zadnjega domačega mejnega grofa. Friderik, ki je imel že poprej nakupljenih nekaj posestev na Kranjskem, imenoval se je odslej »gospod kranjske dežele.«

Ko je začel vladati, imel je dobrih 20 let. Kmalu pa je pokazal, da je vrl, skrben vladar. V deželi, zlasti v pokrajinah ob Donavi, pripovedovalo se je tedaj z grozo in strahom o dveh bratih Kuenringih, Henriku in Hadamaru. Bila sta mogočna viteza; imela sta dobro utrjene gradove in veliko število vedno za boj pripravljenih oboroženih tovarišev in hlapcev. Toda nista se

borila zoper sovražnike vladarjeve in sovražnike svete cerkve, ampak napa-dala sta mirne, domače ljudi, zlasti trgovce, ropala jih in uboge žrtve vlačila v svoje ječe. Meščani so se tresli pred njima; pobožni menihi v bližnjih samostanih so molili, da bi jih Bog rešil grozovitih sosedov.

Precej, ko je Friderik zvedel, kako nadlegujeta brata Kuenringa njegove podložnike, sklenil ju je nenadoma napasti in kaznovati. Henrik je bival tedaj v mestu Zwettl, Hadamar pa v gradu Aggstein. Bojeviti Friderik takoj zbere svoje vojne čete in se napoti proti Zwettlu. Krepko se je branil Henrik, toda nič mu ni pomagalo. Friderik je dal podreti mestno obzidje, vojaki so šli v mesto in hudo kaznovali upornike. Premeteni Henrik je ušel skozi podzemeljski predor maščevalni pravici.

Tako so bili prebivalci rešeni jednega bratov Kuenringov; težje pa je bilo dobiti drugega v pest. Bival je v utrjenem gradu Aggsteinu, ki bi bil kljuboval mesece in mesece vsakemu napadovalcu. Ko bi ga bil Friderik hotel oblegati, izgubil bi bil stotine svojih vojakov, pa bi še ne bil nič opravil. Zato si izmisli zvijačo.

Lepega poletnega jutra prijadra po Donavi od Regensburga proti Aggsteinu velika kupčiljska ladija. Ko jo zagleda Hadamarjev čuvaj, zatrobi, in hkrati je bilo vse živo na gradu. Kmalu se odpró vrata in prikaže se Hadamar s svojimi dobro oboroženimi hlapci. Skoro v teku se spusté proti reki, da bi napǎdli in oropali ladijo. Ker so menili, da na ladiji ni drugih oseb kot trgovci in veslači, upa si Hadamar samo z dvema hlapcema stopiti v čoln in pripeljati se do ladije. »Stojte!« zavpije nad veslači, stopi na ladijo in pokliče trgovca k sebi. Urno mu mora odpreti vse shrambe in zaboje, da si izbere, kar bi mu prijalo. Posebno se mu pasejo oči po bliščečem orožju, srebrnini in zlatnini. Mej tem pa ne zapazi Hadamar, kako prihajajo na krov od vseh stranij iz notranjih ladijinih prostorov oboroženi vojaki. Ravno se nagne Hadamar nad neki zabolj, da bi si izbral dragocenostij. Neopaženi se mu približajo vojaki in ga uklenejo. Hlapci, ki so ostali na bregu, prihiteli so urno na pomoč, a vojaki so jih s pušicami odpodili. Hadamarja so zvezanega odpeljali po Donavi proti Kremsu, kjer je bil tedaj Friderik. Ukaljal je ujetnika odpeljati na Dunaj, sam pa je šel z vojaki proti Aggsteinu, kjer je kmalu premagal posadko, grad pa razdejal, da ni ostalo kamena na kamenu.

Ko je slišal brat Henrik, kaj se je zgodilo z Hadamarjem, zapustil je svoje skrivališče in prostovoljno prišel pred Friderika, da ga kaznuje, kakor je zaslužil.

Kmalu se zberó vitezi in svetovalci Friderikovi, da sodijo vjeta Kuenringa. Friderik ukaže brata pripeljati pred zbrane sodnike. S povešeno glavo prideta Henrik in Hadamar; ne upata si v obraz pogledati svojemu vladarju. Tedaj izpregovori Friderik: »Kot vladar imam pravico kaznovati vaju hudobneža. Vajin oče je bil spoštovan vitez, najbolj izkušen svetovalec mojega očeta Leopolda Slavnega. Tudi vama so bile odmenjene visoke službe. Moj oče je tako cenil Kuenringa, da je vama izročil pred svojo smrtjo v varstvo zaklade in znamenja vojvodske oblasti. Kaj sta pa storila vidva? — Zaklade

sta odnesla na svoje gradove, da jaz nisem imel pomočkov in se nisem mogel bojevati zoper upornike. Častno ime svojih dedov in zlasti svojega očeta sta onečastila, postala sta roparja in upornika. — In sedaj : moja vjetnika sta! Cerkev je vaju izobčila. Ubogo ljudstvo vaju preklinja. Vest vaju peče. Jeden migljej moje roke... in rabelj vama odseka glavi.«

Molče stojita Kuenringa. Trepetaje pričakujeta smrtne obsodbe.

Friderik pa nadaljuje: »Radi vajinih slavnih dedov, zlasti radi blagega očeta, vaju pomilostim in vama vse odpustim. Ti, Hadamar, idi prost, kamor ti je drago. Ti Henrik pa, ki si se prostovoljno sam izročil kazni, dobiš v kratkem zopet službo na mojem dvoru.«

Do solz ginjena radi nepričakovane velikodušnosti in dobrotljivosti poklekneta brata in poljubita roko Frideriku. Hadamar precej nato obleče spokorno obleko in se napoti proti Pasovu, da bi ga ondotni škof zopet sprejel v sveto cerkev, a že na poti skesan umrje. Henrik pa je bil slednjič celo avstrijski deželni maršal. Cerkvam in samostanom je pošiljal bogate darove in tako popravljal krivice, ki sta jih naredila z bratom.

S m e r e k a .

 solnčni zimi bukvi mladi
Rekla vitka je smereka:
 „Oj sosed, li živiljenja
Še kaj v tebi se razteka?“

Če živiš še, sèm pogledi
In povedi in govôri,
Če je lepši kras na sveti
Kot smereka v snežni gôri.

Drevji, trati in grmovji
Burja zelen je osula —
Meni le jo je pustila,
Ko z gorâ je v dôle hrula..

Oj sosed, oj sosed,
Sèm pogledi in govôri,
Če je lepša stvar na sveti
Kot smereka v snežni gôri.

V zlatem hramu čar kraljice
Vroča srca z bleskom mami,
Toda sto in stokrat lepša
Jaz samevam med gorámi.

Bíserov ni lepših v morji,
Ni na morski jih obali,
Kot so moji čisti, jasni,
Ko se solnce v njih zrcali.

Ni je svile v knežjem dvoru

Toli nežne, toli bele,
Kot je ivje, s kterim vihre
Moje veje so odele.

Oj sosed, sèm pogledi
In povedi in govôri,
Če je lepša stvar na sveti
Kot smereka v snežni gôri.

Ni mladenke toli vitke,
Če preišeš vse doline,
Ni je toli brdke, ravne,
Če pregledaš vse planine.

Jaz kraljica sem gorôvja,
Jaz mladenka najbolj zorna,
Gozd mi prêstol je kraljevi,
Ti pa — služkinja uborna..“

Strese bukev suhe veje,
Zatrepeče, zašepeče:
„Pomni dobro, da ošabnost
Ravna pot je do nesreče!“

Jug zasôpel je obnebje,
V débel sneg ovil zadolje,
Da šibilo se je drevje,
Da pod njem je mrlo polje.

Z mrazom sever je pritisnil,
Hrula vihra je čez brda,
Da je stokal hrast na gôri,
In ječala skala trda.

Trije vrani čez poljane
Pluli so ob prvi zarji:
„Krá-krá-krá, smerék kraljico
Strli so nocoj viharji!“

„Préveč šibka!“ méní prvi,
Drugí: „Preodprta trata!“
Modro pa pristavi tretji:
„Préveč bila je — košata!“

Jos. Volc.

Ptičar.

(Povest. — Piše Basnigoj.)

I.

Tonček, To-onček! Ali slišiš, ali si gluhi?« Tako so klicali Matičkov oče sedemletnega sina, ki je pred durmi nekaj onegavil.

»Kaj, no?« oglasi se Tonček in gre počasi v sobo.

»Nič, kaj no. Kadar te pokličem, pridi, kakor bi trenil. Otroci morajo slušati, kot ura! Na, pojdi mi po tobak!«

In oče so oddrgnili jerhast mošnjiček ter izbrali iz drobiža šterak in ga dali Tončku.

»Pa tišči mi dobro denar v pesti, da ga ne izgubiš.«

Tonček poprime šterak in natakne velike materine črevlje natikače. V tem pa pridejo mati.

»Tonček, kam greš?«

»Po tobak.«

»Čaj, prinesel boš še meni soli in pol kilograma sladkorja. Oče, daj mu za sol in sladkor.«

»Tonček, dam ti že, pa boš denar izgubil, kaj?«

»Ne bom ga ne,« ugovarja Tonček in nastavlja perišče, da mu denejo oče vanj še za sol in sladkor. »V pest ga bom stisnil in roko v žep vtaknil — tako-le, in ne more mi pasti novčič iz roke.«

Tonček tako naredi, mati mu prinesejo košek, da bo dejal vanj sladkor in sol. Tonček natakne locen na roko in gre. Med durmi mu naročajo mati: »Pa nikar ne glej in ne zijaj po vseh kotih in potih, ampak idi naravnost v prodajalnico in domov. Sel boš potlej, kamor boš hotel.« Tonček je bil kar tiho pa je šel. Vlekel je prevelike natikače in drsal po prahu, da se je kadilo za njim. Ali komaj zapre leso na dvorišču, že je pozabil, kaj je obljubil, in kaj so mu naročili.

Blizu domačega dvorišča je rastel za plotom gost drenov grm. Tonček je prikadil mimo njega. Tedaj so pa izletele iz grma penice in sedle na najvišji vrh.

»Viž jih ptičev, gnezdo imajo v grmu!« Tako je Tonček sklepal in postal za grmom ter gledal ljubezniwe penice, ki so čivkale na drenu. »To-le

se mora pogledati,« modroval je dalje in pest mu je prilezla iz žepa. Nastavil je roko pred usta, kakor tak, ki kaj važnega premišljuje. Precej dolgo je stal in gledal ptiče, ki so se mu posmehovali z drevesa, češ, ali se ti nas ljubi?

In Tončku se je res ljubilo penic. Hudo mu je bilo, da jih ni prej zasledil. Lahko bi bil mladiče čuval in pobral, ko bi še ne bili mogli letati. Ali sedaj je prekasno. Stara dva sta jih že izpeljala. Malo se še opotekajo letajoč po zraku. Pa Tonček jih vendar ne more ujeti. Ker pa ni mogel do ptičev, hotel je pogledati vsaj gnezdo. Skobalil se je črez plot, košek pustil sredi ceste in začel stikati po grmu. Krivil in pripogibal je veje in zares dobil prazno gnezdice v rogovili. Toda Tonček je hotel še kaj dobiti. Zato je iskal dalje in ril v grmovje. Tedaj mu pa zapreti pripognjena veja in ga hoče udariti po obrazu. Tonček jo prestreže z desnico; tedaj se pa spozabi v naglici, da ima denar v roki. »Cink-cink-cink« je zažvenkljalo po grmu, in Tončkov drobiž je padel med kamenje, katerega je bilo mnogo v grmu. S sosednega vrta so ga nosili vanj, ker tam ni bilo nikomur na potu, na drugam. Zakaj če ptiči vidijo, da kdo hodi krog njihovih gnezd, tedaj se skujajo — nič več nočeojo nazaj na gnezdo.

Tonček je najprej pogledal na cesto, če ga kdo ne vidi, potem pa je iskal denarja med kamenjem. Iskal je in iskal, pretipal vse luknje, prevrnil vsak kamen, ali denarja ni bilo nikjer. Tončku je bilo vedno bolj vroče. Natikače je že davno izgubil, tudi čepico mu je posnela veja. Pa on se ni brigal za to. Preveč ga je skrbelo. Ko vidi, da je ves trud zastonj, pomaga si tako, kakor vsi taki lahkomišljeni otroci. Zajokal je na ves glas, in debele solze so mu tekle po rdečih okroglih licih.

Takrat pride Španov hlapec mimo grma. Deteljo je šel kosit v polje. Ko sliši vek, postoji in povpraša Tončka, kaj mu je.

»Denar sem izgubil.«

Tonček mu je ječajo povedal, kaj in kako se mu je pripetilo.

Hlapec je bil dobra duša, pa je šel v grm in tudi iskal. Dobil ni ničesar.

»Nastavil je roko pred usta . . . .«

škodo pa tudi ne. Trava tako v grmu ni rasla.

Vroče je postal Tončku in kar sape ni mogel dobiti. Stal je nekaj časa med vejami in srce mu je tolklo, da se je slišalo. Penice so zapele na vrhu: Šik, šik, šik! — Šlikca-šlèk, šlèk, kaj pa stičeš po grmu? Sedaj pa denar išči. Potem so pa odletele

»E, nikar ne jokaj! Kar pojdi v prodajalnico in reci, da nimaš denarja. Bodo že oče plačali kasneje!«

Ta nasvēt je bil Tončku všeč. Pobasal je košek in šel po sol in tobak. Solze si je obrisal, in ko mu je prodajalka Mina navrgla rožič, jedel ga je tako mirne vesti, kakor bi ne bil še nikdar jokal radi neposlušnosti.

Ali čedalje bolj ga je skrbelo, ko se je bližal domu. Še jedenkrat je pogledal v grm po izgubljenem denarju, pa zopet zastonj. Moral je iti brez denarja. Ali neki glas mu je šepetal na levo uho: Kaj se boš bal? Tobak imaš, sol in sladkor tudi; nobenemu ne bo prišlo na misel, da bi bil izgubil denar. Mini boš pa že sam povrnil. Saj pride stric ali teta in ta dva ti že dasta petico, da ne bo treba očeta prositi. Sedaj môlči, pa bo vse dobro. Tako mu je pravil tisti glas, ki pa ni bil angelja variha, ampak nekega drugega. Zato se je oglašal tudi Tončkov angelj in ga izpodbjual, naj pové doma resnico. Ali nasprotni glas mu je trdovratno ugovarjal in nazadnje rekел: »Le povej, če hočeš biti tepen.«

Šibe se je pa Tonček bal. Matičkov oče so znali živo udariti. Zato se je udal slabemu glasu in sklenil: Čakaj, nalašč ne povem!

Neumnež! Misil je, da oče tepejo zaradi tega, če jim pové resnico.

(Dalje prihodnjič.)

Pri Lovčevih.

(Piše Ivan Rekar.)

II.

Bilo je po sv. Martinu. Obiskala nas je zima tisto leto zelo zgodaj in pri-
nesla s seboj snega prav na debelo. »No, letos ga pa bo, kakor se
kaže. Prav do grla ga bodemo siti«, besedovali so vaški možje pri
peči v gorko zakurjeni sobi. Zunaj je pa padal sneg v gostih kosmih, kakor
bi volno skubel. Že tri dni je melo in vendar ni jenjalo. Slednjič se je vreme
le izpremenilo in ujasnilo se je, a pritisnil je hud mraz. Tolpe lačnih vran
so letale okrog hiš, iščoč si živeža. Človek se že preskrbi za zimo, a uboga
žival, kje bo dobila hrane?

Beli dan je že radovedno gledal skozi zamrzle šipe v sobo, ko se počasi
izkobacam izpod gorke odeje ter zlezem v hlačice. Prekrižam se, opravim ju-
tranco molitev, nato pa — še na pol mižé in zdehajoč — tavam k materi
pred peč. »Si-li že odmolil, kaj?« »Seveda sem, mati, a lačen, lačen sem«,
odgovorim ter poželjivo gledam na veliko ognjišče, kjer je stala cela vrsta
loncev in kozic. Skoro dobim svoj delež in z žlico v roki pobrišem jo na peč,
kjer se mi je zdelo najbolj pripravno.

Kam pa sedaj? K Lovčevim, če le ni premraz. Urno splezam s peči,
obujem dobro podkovane črevlje, poiščem kosmato polhovko ter stopim na
prag. Prav všeč mi je bilo vreme, zdelo se mi ni mrzlo. V tem prihiti v

jedni sapi Lovčev Matijček k meni. »Ivanek, Ivanek, ti ne veš, kaj so . . .« dalje ni mogel govoriti. Komaj je sopal. »Kaj pa je kaj?« hlastno vprašam. »Lisico so oče ujeli, živo lisico, pojdi, boš videl!« »Kaj praviš, lisico! Kje pa je, kje? Pokliči še Bravčevega in Podlesnikovega, pojdemo pogledat.« In kakor blisk je počil po vasi glas: »Pri Lovčevih imajo živo lisico.« Zbral se nas je precej vaške otročadi. Po ozki gazi, roke v žepu, priromamo do Lovčevih.

V hiši pod pečkom je potuhnjeno čepela vjeta lisica. Okrog vrata je imela širok jermen, in svetla verižica jo je vezala h klopi. Rjavkasta košato repka je poželjivo gledala z bistrimi očmi in stikala s tankim, dolgim gobčkom po tleh. Radovedno smo jo premotrivali, vsak je imel kaj pripomniti. »Poglejte jo, prav tako je, kakor smo jo videli naslikano v šoli, še špičasta ušesa drži prav tako po koncu kot na sliki.« »Kaj veš ti, Ivanek,«, oglaši se Bravčev Jožek, »jaz sem videl že dosti večjo.« »Ta je pa še mladica, saj so oče rekli, da je«, oporeka Matijček. »Kako so jo pa ujeli oče? So ti kaj povedali?« povprašuje Podlesnikov.

»V železno past se rada ujame, zlasti kadar je sestrada.« »Toraj je sestrada. Poskusimo, morda bode jedla skorje.« »Le nekoliko počakaj, Jožek, takoj jih prinesem!« Matijček se brzo vrne in prinese polno pest suhih skorij. Bravčev Jožek, ki se je povsod delal najhrabrejšega, prime skorje v roke ter jih pomoli lisici pod nos. Zvita tatica zarenči, in Jožek hitro umakne roko. V tem pride lovec Jaka v sobo.

»Kako vam je kaj všeč?« vpraša zadovoljno gledaje lisico.

»Lepa je«, odgovorimo kakor iz jednega grla.

»Le pazite, zlasti ti poredni Jožek, da katerega ne ugrizne, ali da ne uide. Ta je še mlada in se lahko ukroti, da je domača kot pes. Spomladi se boste že lahko z njo igrali, če bodete pridni.« — »Bodemo, bodemo«, zatrjujemo veselo, in radosti nam žari obraz, češ: »Živo lisico bodemo imeli.« O ko bi bila vsaj skoro pomlad! Ugibali smo, česa bi jo vsega naučili; vsakdo je vedel kaj drugega, in če bi bila lisica vse to znala, bila bi pač učena žival. Česa si vsega ne ustvari bujna otroška domišljija!

Lisica je še vedno nepremično čepela pod pečkom. »Daj no, Jožek, vrzi ji skorij, morda bo jedla.« — »Zakaj bi jih metal iz roke, naj vzame, če hoče, če ne, naj bo pa lačna.« — »Kaj pa«, opominjam ga, »če te ugrizne v roko? Veš, Jožek, kaj so rekli Jaka. Pazi, da te ne zagrabi.«

»Najbrž se je sami bojé, zato so me svarili, jaz se je pa nič.« — »Kaj bi se tako bahal, prej si pa le rad roko umaknil, ko je zarenčala, zavrne ga Matijček. »Kdaj sem umaknil roko? Seveda, ko so oče noter prišli. Poglej pa sedaj, če se je kaj bojim!« Bravčev Jožek, pravi širokoustnež, res pomoli od daleč skorjo zviti lisici. Toda ona se še ne zmeni ne. »Bližje ji moraš pomoliti, bližje, sicer ne bo vzela.« Na naše prigovarjanje pomoli še bližje. Ham . . . in Jožek milo zavili ter bliskoma umakne roko.

»Kaj pa imate zopet? Pustite žival!« »Nič hudega, nič. Bravčevega je ugriznila, oče. Skorje ji je pomolil, pa ga je zagrabil.« Oče se nekoliko razjez. »Kaj ti nisem povedal, da se varuj; prav ti je; zakaj me nisi slušal!«

Pokaži, te-li zelo boli?« Jožek pristopi kislega obraza k očetu ter njim pokaže krvavo roko. Pošteno mu je zasadila svoje ostre zobe v nagajivo ročico. Mati mu brzo sperejo in obvežajo ranjeno roko. Oče ga pa posvaré: »To bodi kazen za twojo lahkomisljenost. Pomni: »Kar te ne peče, ne pihaj.«

Odšli smo domov.

Drugi dan grem zopet k Lovčevim. Tudi Jožek pride za nekaj časa z obvezano roko. Gledali smo lisico, in prav na istem mestu je čepela ko včeraj. Zdela se nam je že bolj živa, mahala je z metlastim repom ter vohala po zraku.

»Le počakaj, ti kost rjava, jaz ti že plačam«, preti Jožek, in pogled mu uide na bolno roko. Midva z Matijčkom se mu pa nagajivo smejeva.

Ded so se tiščali na peči v dve gubi, a lovec Jaka so pri javorjevi mizi popravljeni puško. Jaz in Matijček verno zreva vanje. Jožek pa ostane pri lisici. Razkazujejo nama posamezne dele. »To je cev. Ako je cev bolj dolga, lažje zadeneš. Kadar bodeta lovca, izkusita sama.«

»Oče, kaj ne, da mi kupite tako malo puško, če se bom dobro učil?«

»Seveda ti jo kupim, Matijček; le priden bodi in slušaj gospoda učitelja.«

»Saj bodem priden, bodem.« »Dobro, potem ti twojo željo . . . .«

Cvenk! — zazvené, kakor bi treščilo, šipe nasprotnega okna. Nekaj črnega puhne skozi okno. »Čujte! kaj pa je, kaj pa je?« prestrašen vpraša Jaka. Jožek stoji ves bled ob klopi. Obraz mu sili na jok. »Lisica je ušla. Verižico sem nekaj popravljal, pa se je odtrgal. Jaz sem nedolžen.« »Lažeš!« zagrmé ded, »drezal in suval si jo s črevljem, saj sem dobro videl.« Lovec skoči k njemu: »Čakaj, čakaj, ti same semensko. Jaz ti pokažem, kako se dreza in suje. Prvič sem ti prizanesel, drugič ti pa ne bom!«

Bravčev Jože dobi prav gorkih od očeta Jaka.

Žalostno gledava midva z Matijčkom skozi razbito okno. Najine nade, da bova imela spomladi pri Lovčevih prav prijetno zabavo z ujeto lisico, prečrtal je Jožek z jednim samim nepremišljenim dejanjem. Pokoril se je pa tudi on sam, kajti celo zimo ga je opominjala obvezana roka lovčevih besedij:

Kar te ne peče, ne pihaj!

(Dalje prihodnjič.)

Zrel je.

No, saj boste videli, ali bo tako, kakor pravim, ali ne bo. Le meni verjemite, stara kost je modrost, tako je govoril pred dobrimi štiri desetimi leti stari Končan; »Lukec bo še stradež glodal, čeprav mu sedaj ne manjka drugega kakor ptičjega mleka.«

Stari Končan je že davno pod zemljo, Končanovi pa še dobro pomnijo te njegove besede. In kako bi jih ne, ker so se tako natanko uresničile! — Rajni Končan je namreč videl, da je sesedov Lukec — Draginežev Lukec — takrat v desetem letu, že zrel ptiček, da malo takih. Seveda doma so bili

bogati, da so neki cekine merili na mernike, Lukca so pa imeli samega. Pa dasi so bili premožni, šibe pa le niso premogli pri hiši. Zato je bil pa tudi Lukec po tem: nagajiv, len, prevzeten, svojeglav, skratka — zrel. Ker so bili njegovi starši premehki, poskusil je Bog drugače predrugačiti Lukca. Draginež in njegova žena sta kmalu drug za drugim umrla, za mladega Lukca je pa skrbel njegov boter in sedaj tudi varih. Ta je bil pa pameten mož. »Delati, delati«, to je bilo po njegovem mnenju potrebno za vsakega človeka, in to je tudi Lukcu priporočal. »Mlad postopač — star berač«, govoril mu je ne redko. Toda zastonj. Lukeu delo ni dišalo, pač pa pijača — tudi te se je že privadil, a šele osemnajst let mu je bilo. In da je mogel v gostilno, kradel je doma, no, tolažil se je s tem, da bo prej ali pozneje vse Draginežovo nje-govo. Brezvestni krčmarji so mu tudi radi upali, saj jim je bilo znano, da bo Lukec o svojem času imovit mož.

Pa kaj bi pravil?
Kakor se je učil, tako
je znal. Gospodaril je
že sam na domu —
tako se je rad bahal
— ljudje so pa stikali
glave ter tudi govorili,
da že sam gospodari,
toda tako, da se Bog
usmili! Res, Lukec je
gospodaril in — do-
gospodaril. Boben je
zapel, Lukec pa vzel
slovó od rojstne hiše.
Delati ni nikoli hotel,
ki se ga prav nič ne bojé. Oni dan je vrabec nasvetoval sinici, kateri so posekali njen dom — staro jablano, naj gre pogledat Lukčev klobuk, češ, da bi bil dober za gnezdo. Pa je rekla tetka senica, da ne — zakaj ne, tega pa ni hotela takoj natanko razložiti, samo to je povdarjala, da bi za mladiče ne bilo varno. Pa kakor je že tetka sinica zgovorna, na vse zadnje je le naštela menda celih pet vzrokov, da ne, pa da ne!

Ej, na Lukcu je vse zrelo! Čevlji so bili tako zreli, da so se mu že odlučili z nog. Suknja, nekdaj last imenitnega gospoda, dozorela je tudi že za cunjarja, čeprav nekateri trdijo, da je vsa v cvetju. No, vsak ima svoj prav! Hlače se z drugo obleko vred krhajo, češ, da so že doslužile, — a Lukec se ne méni za tožbo vsakega strganega rokava ali kolena, marveč naslonjen na palico sanja o dneh, ko so bili še »ptiči«. Lukec je zrel za smrt, a dozorel je prezgodaj — sadú ni, sadù ni — dobrega!

Torej: Lukci majhni in poredni, Lojzki, Jožki, Janezki nagajivi, Nežke, Tončke, Micke, Metke, Manice trmoglave, Tinčki, Pepce prepirljive — ne bodite preveč zreli, da ne boste kdaj tako žalostno zreli, kakor nesrečni Draginežev Lukec!

tudi sedaj ni, zato je pa moral večkrat poskusiti, kako se stradež gloda. Kadar je ujel kje kaj okroglega, šlo je vse za »žganjček.«

Sedaj je pa že zrel za smrt. Pamet mu ni več pametna, spomin mu je že opešal, le tega se še spominja, da so bili včasih s tovariši »ptiči pri poliči«. A sedaj so mu pod milim nebom drugovi tudi ptiči,

Spomini iz otročjih let.

(Piše Ludovik Črnej.)

6. Iz pusti jo!

Otrok je pač otrok: nekatere lastnosti jednačijo vso mladino. Tako n. pr. imajo dekleta skoro brezizjemno s punčikami veselje, tako dečki radi navadno ptice lové. — Tudi jaz sem bil deček, in kdo se bi tedaj čudil, da sem imel s ptičjim lovom veliko opravka! Majhen sem še bil, a kletko, v katero se lové sinice, zнал sem že dobro napraviti. — Kdo me je bil naučil te umetnosti, ne vem več, a ko bi tudi vedel, ne bi vam povedal: čemu bi neki koga drugega tožil — naredil sem kletko sam! A ne le naredil, tudi nastavil sem jo! — V našem vrtu je še sedaj tista sliva z nizkim debлом in štirimi skupnimi vejami, med katerimi je slonela moja kletka kakor pribita.

Vso jesen je bila že nastavljenata, a skrbno so se je ogibale sinice. Ni še bilo namreč snega in dobine so drugod za silo živeža. Neko noč pa je zapadel sneg in v jutru je bila kletka zaprta. Kako hitro sem bil pri njej! Nič se nisem izogibal snega, da sem ga dobil polne črevlje. Rahlo vzamem kletko izmed rogov in — hajdi ž njo v sobo!

Odprem notranje okno in lepo nastavim kletko, da bi zletela sinica med šipe, kakor sem bil opazil nekje drugod. Srce mi je kar plalo, ko sem počasi odpiral pokrovček. Odpiram, odpiram, odprem — a sinice ni! Kletka je bila polna snega. Lahko si mislite, da sem bil malo nevoljen: polni črevlji snega, sinice pa ne!

Kmalu pa je bila kletka zopet nastavljenata in proti večeru sem vlovil zares sinico. Oj, kako vesel sem jo gledal, ko je sirota skakala v oknu, dokler ni naposled utrujena zaspala v kotičku. Drugi dan je začela zobati bučino seme in zapela je trikrat »cicice«. V nekaterih dneh se je popolnoma udomačila, veselo je skakala po omrežju, zobala je in pela. A to ni trajalo dolgo. Postajala je vedno bolj otožna. Mirno je čepela v kotu in le, kadar je letel kak drug ptič mimo okna, povzdignila je glavico in zacvrčela žalostno »cisi« »cisi.«

Vi ne veste, kaj je pomenil ta glas in tudi jaz bi ne vedel, ko bi mi tega ne bili razložili moja mati, ki so ptičice umeli. »Ali ne slišiš«, rekli so, »siničice, kako toži? Žalostna je postala, ker je zaprta, ker ne more kakor prej skakati s svojimi sestricami od vejice do vejice.

Ti si jo zaprl in ji vzel po krivici prostost, katero ji je dal ljubi Bog! Le pomisli, kako rad si ti prost pod milim nebom. Rajši zmrzuješ, nego da bi ostal pri nas v topli sobi. Kaj bi neki počel, ko bi bil sam zaprt v majhni izbici? Vidiš, ti bi bil nesrečen in tudi sinica je nesrečna. Da-si ima dovolj hrane, pojema vedno bolj in bolj, dokler je ne bode rešila smrt neznosne ječe. Žalostna še pozdravlja druge ptice v slovo: »Kako srečne ste vi tam zvunaj, a jaz tukaj zaprta umiram!« — »Oj, mati,« zakličem ganjen, »kaj vendor naj storim, da jo rešim?« »Izpusti jo!« rečejo mati. Na podstrešju je v zaboji zadnjega, slabejšega zrnja; natrosi ga pticam, da ne bodo preveč stradale!« Odprl sem okno in sinica je zletela na bližnjo jablan in veselo je zapela

»cicipe, cicipe«. Oj, kako mi je dobro del ta glas! Bilo mi je kakor človeku, ki si je pomiril hudo vest.

Odtagal sem pokrovček od kletke, v katero sem nasul zrnja, in jo položil na vrt. Ptice so se bale nekaj časa, a ko so videle, da ni nič nevarnega, priletele so trumoma in si polnile izstradane želodčke. Tudi moja sinička je bila med njimi. — Kako življenje je bilo odslej v našem vrtu! Od ranega jutra do poznega večera so pribajale in odhajale ptice, a vsaka je po svoje zapela in hvalila Boga in menda tudi mene, ki sem jim dan na dan dajal živeža, dokler se ni vrnila iz južnega potovanja mila pomlad, ki pogrinja vsako leto velikansko mizo z zelenim, krasnopisanim prtom, a nanj polaga najrazličnejše sladkarije, da si jih vsak drobni krilatec izbira po volji.

In vse leto je bilo veselo pri nas. V obližju je gnezdro mnogo ptic, ki so prepevale tako ljubko, da je kar kipelo človeško srce. A ne le pele, tudi mrčese so zobale ptičice in nam tako obilo koristile.

Preljubi moji otroci, ki ste brali do semkaj, berite še sledeče vrstice in uslišite mojo prošnjo! Ne bodite sovražniki milih ptičic, ne preganjajte jih, ne razdirajte jim težko pripravljenih hišic — gnezd, ne jemljite jim mladičev in ne lovite jih! Bodite jim usmiljeni prijatelji in pomagajte jim, kjer jim morete! Nastavljajte jim valilnice in trosite po zimi drobtinice ali zrnje strada-jočim sirotkam ter bodite uverjeni, da ne bodete ničesar zastonj storili; kajti ljubi Bog, ki ni le naš dobri Oče, ampak tudi Oče vsakega ptička, da, vsakega najmanjšega črvička, poplačal vam bo vse!

(Dalje.)

Vidkovi lasjé.

Videk vzdiše,
Solze briše
In domov hiti,
Dečkov roj kriči:
„Dolgi kodri
Niso modri;
Kratke pameti je ta,
Kdor ostriči se ne dá.
„Dolgi kodri
Niso modri.“
Mati stol pripravijo,
Vidka nanj postavijo,
Škarje vzamejo v roké,
Cik! ostrijejo lasé.
Videk ven hiti,
Dečkov roj kriči:
„Kratki kodri,
Ti so modri;
Bistre pameti je ta,
Kdor ostriči rad se dá.
Kratki kodri,
Ti so modri.“

Greg. Gornik.

Belec grad.

(1708.)

Zagodi nam godec, zagodi, zapoj,
Grajščakova hčerka goduje nocój!

Iz treh deželá plemeniti je stán
Nocój na gostijo bogato pozván.

Vse v svili, škrlatu in zlatu blišči,
V srebrnih posodah, glej, vince žarí.

Zagodi nam, godec, zagodi, zapoj,
Grajščakova hčerka goduje nocój!“

Razlega po gradu bogatem se hrup,
A v dólju ubornem glasi se obup.

Grajščak izza mize ustane rekoč:
„Gospôda mogočna! — pretemna je noč!

Zapaliti rekel najlepšo sem vas,
Stopite sém k oknu, poglejte ta kras!“

In zrè po dolini s samotnih pečin,
Kot časov nekdanjih otožen spomin.

J. Lovšin.

Osel in konjiči.

(Basen.)

Na travniku so se pasli mladi konji. Košato je korakal med njimi star osel, izbirajoč izmej sočnate trave pusti osat. Konjiči ga pogledujejo in si šepečejo: »Poglejte ga, vedno se hvalisa, koliko sveta je že obhodil s svojim gospodarjem, a niti toliko se ni naučil, da bi vedel, kaj je boljše, ali trava ali osat. Naši stari nam pa vedno govoré: Saj vam ne zamerimo vaše prismojenosti; kadar pridete malo mej svet, postanete že pametnejši. Kdo nam vé to stvar pojasniti?«

Tu se prikaže izza grma konj, ki je slišal to modrovanje mladičev. »Mladiči, začne, »vi bi si radi to razložili, je-li? Poslušajte toraj in si dobro zapomnите moj uk: »Kdor je bebec, ta ostane bebec, najsi prehodi in prepotuje ves svet!«

Fr. Gornik.

LISTJE IN CVETJE.

Uganki.

1.

Jaz poznam bučelice,
Zlate so jím célice,
Zlate perutničice;
Brze so kot ptičice.
Najbolj čudno pa je to:
Le po nóci mèd berò,
Vendar solnce seva jím,
Bučelnják ogréva jím.
Vsákdo jih je videl že,
Kdo pové pa njih imé?

2.

Če besedo čitaš prav,
Jej, in bodeš krepek, zdrav!
Če pa čitaš jo nazaj,
Brzo beži v varen kraj,
Kar te le nesó nogé,
Da te gladno ne pojé.

Smiljan Smiljanic.

(Odgonetke ugank v prihodnjem listu.)

Kdo vé?

1. Zakaj pihamo vročo jed, da se ohladí?
2. Kaj je vzrok, da muha lahko gre po stropu z navzgor obrnjenimi nogami ter po vsaki še tako gladki strmini in vendar ne pade?

Rešitev rebusa v 1. »Vrtčevem« listu leta 1895:

V nebesa kažejo mogočni velikani,
V nebesa vzdligujmo i mi srce, oko!
Slovencem luč naj sveta vera bo!
Le bistrimo si glave,
Ne dremljimo zaspani,
Drugim narodom prodani!

Rešilcev je bilo 144, a prav je rebus rešilo le sto tekmovalcev. Ker je bila vdeležitev dokaj živahna, nayrgli smo še pet daril.

„Vrtec“ izhaja 1. dné vsacega meseca in stoji s prilogom vred za vse leto 2 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr. Upravnštvo „Vrtčevot“, sv. Petra cesta št. 6. — Uredništvo sv. Petra cesta št. 76, v Ljubljani.

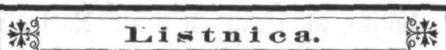
Ob žrebanju so imeli srečo naslednji:
I. L. M. Kotnik iz Verda pri Vrhniku; 2. Gabrijela Šimenc, učenka V. razreda pri gg. Uršulinkah v Ljubljani; 3. Leop. Šmid, dijak II. a na višji gimnaziji v Ljubljani; 4. Nežika Kos, učenka v Kresnicah; 5. Jos. Komar, c. kr. rudar v Idriji. — II. 1. Henr. Robinsèk, belež koncip. v Radgoni; 2. Josipina Volavšek, učenka v Sevnici (Štaj.); 3. Ana Krevs, učenka v Kresnicah; 4. Marija Marko, učenka III. razreda pri Št. Juriju v Slov. Goricah; 5. Jernej Črnko, učit. pri Št. Juriju v Slov. Goricah. — III. 1. Jos. Zupančič, učit. pripravnik II. l. v Ljubljani; 2. Vincencij Marinko, dijak v Novem Mestu; 3. Jakop Čebašek, bogoslovec v ljubljanskem semenišču; 4. Iv. Prijateli, petošolec, alojznik, v Ljubljani; 5. Marija Dejak, učenka v Kresnicah. — IV. 1. Fr. Moravec, kapelan pri sv. Petru blizu Radgone; 2. Darovan Kosi, stud. priv. v Gornji Radgoni; 3. Ana Wester, učenka četrtega razreda v Sevnici; 4. Janez Horvat, cerkvenik pri sv. Petru blizu Radgone, v imenu bralnega društva; 5. Ivanka Kovšča, učenka I. razreda meščanske šole v uršulinskem zavodu v Ljubljani — V. 1. Fran Kimovec, petošolec, alojznik, v Ljubljani; 2. Ana Belič, učenka V. razreda uršulinske šole v Ljubljani; 3. Teresija Mirt, učenka v Sevnici; 4. Drag. Češnik, nadučitelj v Predosljih; 5. Fr. Podkrajšek, načelnik žel. postaje na Savi.

Odgonetke ugank v 2. »Vrtčevem« stevilki:

1. Trava — krava. 2. Os — kos — kosa.
3. List.

(Po pomoti je pri teh treh ugankah izostal podpis: Gr. Gornik.)

Listnica.

G. Dobravec v R. Vaš spis nam jako ugaja; v kratkem pride na vrsto; prosimo nadaljujte! — Fr. Gr. v R. Vaša pesnica sicer ni pravilno sestavljená, vendar ima detinsko primerne misli; utegne se porabit za „Angeljčka“. Vse p. n. sotradnikje prosimo, naj potprije nekoliko, ker pregleđovanje rokopisov zahteva več časa, včasih se mora pa tudi zaradi prostora kaj odložiti. — Tudi zaradi dopolniljave prosimo potropljenja; da katerikrat naročnik ne dobi lista, nismo vselej mi krivi. Kdor ne dobi pravočasno lista, prosimo, naj nas opozori, saj reklamacije v odprttem pismu se pošiljajo brezplačno.